

[Ministeren for familiens anliggender.]
 telse af disse særlige medarbejderråd, således at regler herom kan optages i et nyt cirkulære om børne- og ungdomshjemmenes ledelse og drift, der for tiden er under forberedelse.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Hanne Budtz* til boligministeren:

„Vil ministeren i det omfang, det er muligt for ham, foranledige, at repræsentanter for husmødre deltager sammen med arkitekter i planlægningen af nye boliger?“

Hanne Budtz: Der bygges i disse år mange nye boliger, der skal være rammen om mange hjem; de skal måske være det i århundreder med de fortrin og med de fejl, der måtte findes i dem. Det er klart, det er af indlysende betydning, at boligen er hensigtsmæssigt indrettet til brug for familien og ikke mindst for husmoderen, der ofte har sin arbejdsdag i hjemmet. Og selv om flere og flere kvinder bliver udearbejdende, er det stadig væk mærkværdigvis traditionsmæssigt sådan, at hjemmearbejdet hviler på dem.

Vi har her i landet fremragende arkitekter med sans for fremskridt og kvalitet, men bygherrer og arkitekter kender jo ikke altid på deres egen krop arbejdet i hjemmet. Nogle bygger huse ud fra visioner og filosofi, f. eks. en filosofi om, hvordan kvindens tilværelse i hjemmet burde forme sig. Og det er jo f. eks. en smuk tanke, at husmoderen skal være bogstavelig talt midt i familielivet og hele tiden — hun får ofte ikke engang chancen for at have en køkkendør at smække i efter sig for at afreagere på den måde — og sådan, at opvask og kedelfløjtt, pressens radioavis og børnenes vrøvl kan gå op i en højere enhed.

Talrige praktiske husmødre har i tidens løb ønsket, at det var bygherrén eller arkitekten, der f. eks. skulle bøje sig over for lave køkkenborde, hænge gardiner op på glasvægge eller holde orden i et alt for lille hus. En rådgivende husmoder kunne måske også have bekæmpet den politiske filosofi, der ligger til grund for de for små lejligheder, der kræver en bil på gaden, som en kendt borgmester her i det høje

ting jo har sagt — og den må jo så være enten til brug for at komme bort fra lejligheden eller skulle anvendes som klædeskab. En rådgivende husmoder ville også kunne henlede byggeriets folks opmærksomhed på, at næste generation bliver betydeligt højere end den foregående, og det kan jo være katastrofalt i de små lejligheder.

Nu er det ikke lejlighedens størrelse, jeg stiller spørgsmål om, og heller ikke det spørgsmål om køkkener, som boligministeren tidligere har været så venlig at svare mig på, men der er mange praktiske områder, hvor den fond af erfaring, som dygtige husmødre har, virkelig burde komme byggeriet til gode, og jeg ved da, at boligministeren i hvert fald må have en vis indflydelse på de 12.000 lejligheder, der bygges i socialt byggeri. Derfor er mit spørgsmål til ministeren i dag: vil boligministeren i det omfang, det er muligt for ham, foranledige, at repræsentanter for husmødre deltager sammen med arkitekter i planlægningen af nye boliger?

Boligministeren (Kaj Andresen): Jeg vil gerne sige, at udtrykket „repræsentanter for husmødre“ i spørgsmålet her har givet mig anledning til nogen overvejelse, for jeg må være kommet til det resultat, at spørgsmålsstilleren vel har haft forbrugernes interesser i tanken og ikke blot hensynet til de familier, hvor husmoderens arbejdsindsats alene foregår i hjemmet. Det er jo i stadig stigende grad sådan, at husarbejdet varetages af udearbejdende kvinder og også af ægtefællerne i forening, ikke mindst i de unge familier, der i overvejende grad flytter ind i nybyggeriet. Konklusionen har for mig derfor været, at fru Hanne Budtz ønsker at få oplyst, om jeg vil foranledige, at forbrugerne bliver taget med på råd, når arkitekter planlægger nye boliger.

Jeg tror ikke, der er nogen ansvarlig arkitekt eller bygherre, der har med boligbyggeri at gøre, som ikke er opmærksom på, at efterspørgslen efter hans produkt i høj grad beror på forbrugernes dom over hans bestræbelser. I de ca. 60 pct. af boligbyggeriet, der består af parcelhuse til brug for ejeren, vil også husmoderen, der skal være den første bruger af huset, sædvanligvis være direkte med i forhandlinger om projekteringen eller være med i valget mellem